

Suppletie-uitkering Bommenregeling Beijerscheweg 2

T25-005 Commissie R&F d.d. 11 februari 2025

Vraag: In het raadsvoorstel is geen rekening gehouden met de situatie dat de suppletie niet wordt toegekend. Is in de ovk vastgelegd hoe te handelen indien de suppletieregeling niet wordt uitgekeerd, neemt de gemeente dan alsnog alle lasten voor haar rekening of draagt de ontwikkelaar dan alle lasten?

Antwoord: De gemeente en de ontwikkelaar hebben in mei/juni 2022 een Overeenkomst Ontploffbare Oorlogsresten gesloten. In de overeenkomst is over de te betalen kosten c.q. kostenverdeling het navolgende opgenomen:

Artikel 3. Rechten en verplichtingen van de partijen

(...)

4. *De gemeente zal de kosten voor het (extra) explosieven werk volledig (100%) voorschieten.*
5. *Nadat het (extra) explosieven werk is opgeleverd, zal de gemeente – op basis van werkelijk gemaakte kosten - een besluit nemen gericht op het verkrijgen van de suppletie-uitkering van het Gemeentefonds. De gemeente zal zo spoedig mogelijk na ontvangst van het besluit van BZK de hoogte van de toegekende suppletie-uitkering meedelen aan de ontwikkelaar. Indien de gevraagde suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds (volledig of deels) wordt afgewezen, zal ook dat zo spoedig mogelijk aan de ontwikkelaar worden meegedeeld. Zodra de gemeente de toegekende suppletie-uitkering heeft ontvangen, stelt de gemeente een eindafrekening op met in achtneming van de reeds door de gemeente uitgevoerde betalingen en de ontvangen suppletie-uitkering.*
6. *De helft van het resterende negatieve (nog te betalen) saldo wordt door de gemeente gefactureerd aan de ontwikkelaar. De ontwikkelaar is gehouden het gefactureerde bedrag binnen de op de factuur genoemde betaaltermijn aan de gemeente te voldoen.*

(...)

Artikel 4. Kostenraming en gevolgen meer- of minder werk

1. *Uitgangspunt is dat de ontwikkelaar gehouden is alle (extra) kosten, welke verband houden met het onderzoek door T&A Survey, te dragen voor zover die niet kunnen worden gedekt door de daarvoor beschikbare suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds. Onder die kosten worden mede begrepen de interne kosten van de gemeente (coördinator) met uitzondering van de kosten voor de specifieke gemeentelijke taken op gebied van openbare orde en veiligheid bij calamiteiten. Op basis van de offerte van T&A Survey, en de schatting van de kosten van de gemeentelijke projectleider, worden de totaal kosten, ex btw., geraamd op € 31.569 + PM,-*
2. *De gemeente verwacht in verband met deze geraamde kosten een volledige (68%) suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds te ontvangen van € 21.466,-.*
3. *Op basis van de raming zal een negatief saldo overblijven van € 10.103,-*
4. *Partijen komen overeen dat de helft (50%) van een negatief saldo – op basis van werkelijk gemaakte kosten - voor rekening komt van de ontwikkelaar.*
5. *Als er, als gevolg van meer- of minder werk, meer of minder kosten worden gedeclareerd door T&A Survey en/of de coördinator dan hierboven geraamd, dan gelden de - op basis van werkelijk gemaakte kosten - aangepaste bedragen.*
6. *Als de toegekende suppletie-uitkering uit het Gemeentefonds lager is dan de geraamde 68%, dan geldt het toegekende bedrag.*

Vraag: Betekent dit laatste te weten de ontwikkeling is primair een project van de ontwikkelaar, dat normaal gesproken de kosten voor het explosieven-werk voor rekening komen van de ontwikkelaar te weten een private partij, omdat deze rechthebbende is met betrekking tot het plangebied?

Antwoord: In de overeenkomst is over de redenen voor het laten verrichten van onderzoek door de gemeente het volgende overwogen:

(...)

- *“Door Explosive Clearance Group (ECG) is een Risico Analyse CE uitgevoerd naar de aanwezigheid van explosieven uit de tweede wereldoorlog. Dit onderzoek is gerapporteerd met het kenmerk 326-018-RA-02 d.d. 21 maart 2019. De conclusie van deze bureaustudie*

luit, dat het gebied op basis van de aangetroffen feiten (deels) verdacht is op de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (verder OO) uit de Tweede Wereldoorlog. Geadviseerd wordt voor aanvang van de grondroerende werkzaamheden binnen verdacht gebied opsporingswerkzaamheden te laten uitvoeren.

- *Dat 13 november 2020 het certificatieschema voor het Opsporen van ontplofbare oorlogsresten is vastgesteld en hierdoor de oude termen Niet gesprongen explosieven (NGE) en Conventionele Explosieven (CE) zijn vervangen door OO.*
- *In opdracht van de gemeente wordt daarom onderzoek gedaan door T&A Survey, met als doel het veilig laten verlopen van de geplande werkzaamheden. Om dit doel te verwezenlijken wordt veldonderzoek verricht, namelijk het detecteren van (mogelijk niet-ontplofte) conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Het veldonderzoek zal worden verricht overeenkomstig de offerte met kenmerk GPR9216 d.d. 22 februari 2022, die is aangehecht als bijlage 2.*

(...)

De gemeente en de ontwikkelaar hebben overleg gevoerd over een gezamenlijke aanpak van de opsporing van mogelijk aanwezige ontplofbare oorlogsresten. Omdat er in dit geval op basis van een bureaustudie is geconstateerd dat het projectgebied verdacht is op de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten is in opdracht van de gemeente onderzoek gedaan, met als doel het veilig laten verlopen van werkzaamheden in/aan het projectgebied. Als de gemeente geen overeenkomst zou hebben gesloten met de ontwikkelaar had de ontwikkelaar de nodige onderzoeken moeten (laten) verrichten. De kosten waren dan geheel ten laste van de ontwikkelaar gekomen.

Vraag: En zo ja, waarom is hier in dit geval van afgeweken en speciaal in de ovk een financiële regeling opgenomen over de kosten van het explosieven-werk?

Antwoord: De overheid heeft als taak om een veilige omgeving te creëren voor haar inwoners. Dit naast de verplichting in de Arbowetgeving, dat er een veilige werkomgeving door de opdrachtgever dient te worden gecreëerd voor werknemers bij grondroerende werkzaamheden. De gemeente en de ontwikkelaar hebben dan ook overleg gevoerd over een gezamenlijke aanpak van de opsporing van mogelijk aanwezige ontplofbare oorlogsresten. Hierbij hebben partijen in acht genomen dat als de gemeente de opdracht zou geven voor de onderzoeken en hierbij een beroep zou doen op het gemeentefonds (de suppletie-uitkering) hieruit een kostenvoordeel zou voortvloeien.

Het doel van de overeenkomst is dan ook – zoals eveneens verwoord in de overeenkomst: *“Het doel van deze overeenkomst is het maken van afspraken die zijn gericht op (i) het zoveel mogelijk beperken van de explosieven kosten en (ii) het zoveel mogelijk verlagen van de risico's van nog in de grond aanwezige OO uit de Tweede Wereldoorlog.”*

Vraag: Vanaf 2025 moet de raad expliciet verklaren in het raadsbesluit dat de kosten alleen de kosten van de gemeente ex BTW en/of particuliere vondsten betreffen. Hoe kan de raad dit expliciet verklaren nu de raad inmiddels op de hoogte is van het feit dat de gemeente met een private partij te weten de ontwikkelaar, een overeenkomst heeft gesloten over de gezamenlijke aanpak van de opsporing van niet gesprongen explosieven in het plangebied en ook over de kosten een speciale regeling heeft getroffen?

Antwoord: De gemeente heeft een offerte van T & A Survey (gedateerd 22 februari 2022) ontvangen voor het verrichten van Explosieven-onderzoek met als doel het detecteren van mogelijk aanwezige explosieven (Ontplofbare Oorlogsresten/Conventionele Explosieven) ter plaatse van nieuwbouwperven Bijerscheweg 2.

T & A Survey heeft de werkzaamheden zoals genoemd in de offerte verricht in opdracht van de gemeente. T & A Survey heeft de gemeente een proces-verbaal van oplevering/(detectie-)rapportage gezonden (gedateerd 27 februari 2024). T & A Survey heeft de gemeente een factuur gezonden voor de verrichte werkzaamheden (gedateerd 19 maart 2024) ten bedrage van € 34.252,- (excl. BTW).

De kosten zijn dan ook kosten van de gemeente. De gemeente is immers als opdrachtgever opgetreden.

Vraag: Staat de overeenkomst van de gemeente en de ontwikkelaar niet haaks op het richtsnoer dat de bommenregeling in het gemeentefonds pertinent niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen waaronder een ontwikkelaar, die anders door de markt zouden worden gedragen?

Antwoord: Bedacht dient te worden dat de overeenkomst met de ontwikkelaar is aangegaan in mei/juni 2022. In de factsheet bommenregeling gemeentefonds uit 2022 staat over kosten van derden het volgende:

“Alleen gemeenten kunnen een aanvraag indienen bij het ministerie van BZK. In de praktijk komt het voor dat gemeenten ook kosten van derden in het raadsbesluit opnemen.

Het ministerie van BZK heeft hier in principe geen bezwaar tegen, maar acht terughoudendheid van belang. Er is voor de kosten van derden verschil tussen een particulier met een ‘spontane vondst’ op eigen grond of een projectontwikkelaar die opdracht heeft gegeven tot ‘grondroerende werkzaamheden’. Wat BZK betreft geldt voor de laatste categorie het principe ‘de verstoorder betaalt’ en ligt een bijdrage via de bommenregeling niet in de rede. Voor de eerste categorie ligt een bijdrage wel voor de hand. Het kan dus per geval verschillen of een bijdrage voor kosten van derden legitiem is. Richtsnoer is dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen. In de optiek van BZK is de gemeente het beste in staat om de lokale situatie te beoordelen en om, in het verlengde, de vraag te beantwoorden of het opnemen van kosten van derden in het raadsbesluit in het betreffende geval legitiem is.”¹

In de factsheet bommenregeling gemeentefonds 2025 (d.d. 21-5-2024) staat als richtsnoer aangegeven dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen.

“Bovenstaande maakt dat de bommenregeling alleen geldt voor de kosten van gemeenten en/of particuliere vondsten. Voor de kosten die door waterschappen of provincies worden gemaakt geldt dat deze niet worden vergoed. Deze organisaties hebben hun eigen inkomsten en vallen daarom niet onder deze regeling. Dit geldt ook voor (semi)-overheid en non-profit organisaties zoals het Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer, drinkwaterbedrijven en netwerkbeheerders. Verder is het richtsnoer dat de bommenregeling in het gemeentefonds niet is bedoeld voor het compenseren van private partijen voor kosten die anders door de markt zouden worden gedragen.”

De overeenkomst is aangegaan conform de in 2022 geldende uitgangspunten.

¹ <https://boxtel.bestuurlijkeinformatie.nl>